

Risk- och kapitaltäckning 2008

IKANO Bank SE
Org nr 517100-0051

IKANO
BANK

Risk och kapitaltäckning

Denna rapport avser IKANO Bank SE med organisationsnummer 517100-0051. IKANO Banken AB (publ), organisationsnummer 516401-9753, ombildades den 2 januari 2009 till ett europabolag med namnet IKANO Bank SE. I samband med detta har banken tilldelats ett nytt organisationsnummer men är samma juridiska person som tidigare.

IKANO Bank är en nischbank med ett fåtal produkter, där banken byggt upp en stor kompetens kring riskhantering. Utlåningsverksamheten består av tre produktområden; Leasing, Kortkrediter och Blancolån. IKANO Bank har en mycket stor riskspridning på kreditengagemangen jämfört med traditionella banker genom många små enskilda engagemang.

IKANO Bank har sitt ursprung i AB IKEA Konto som startades 1974. Sedan 1986 har kreditgivning till privatpersoner baserat sig på avancerade statistiska modeller, så kallad ansökan scoring. I ansökan scoring beräknas risken för fallissemang innan krediten ges. Överstiger risken den framtida beräknade intäkten ges avslag. IKANO Bank har sedan starten 1995 varit mycket lönsam.

Fusion av bolag ¹⁾

Den 1 oktober 2008 fusionerades de två systerbolagen Ikano Finance Management AB och Finans AB Barck med IKANO Banken AB. Inom tidigare Ikano Finance Management med kontor i Lund finns en IT-avdelning och ledningsfunktionen för banken. I det tidigare Finans AB Barck, numera IKANO Bank Företag, bedrivs liksom tidigare leasing-

verksamhet till företag och organisationer från kontoret i Solna. Balansräkningar vid fusionstillfället beskrivs i not 34 i Årsredovisningen.

Den 2 januari 2009 fusioneras de två systerbolagen IKANO Finans A/S i Danmark och IKANO Finans AS i Norge. I samband med detta ombildas banken till ett europabolag och ändrar namn till IKANO Bank SE.

IKANO Finans A/S i Danmark började sin verksamhet 1987. Kontoret är beläget i Glostrup, Köpenhamn. Kärnverksamheten är utlåning till privatpersoner genom kortkrediter och blancolån. En mindre leasingverksamhet inleddes i början av 2004 genom köp av en existerande portfölj på den danska marknaden. Sedan 2006 har företaget även utgivit kreditkort med VISA branding.

IKANO Bank AS i Norge startade 1991. Kontoret är beläget i Asker, Oslo. Precis som i Danmark är kärnverksamheten utlåning till privatpersoner, en mindre leasingverksamhet och utgivning av kreditkort med VISA branding.

Tabell 1a Engagemang per produkttyp IKANO Bank SE 2008-12-31 ²⁾

	5 största engagemang	20 största engagemang	Resterande engagemang	Engagemang
SEK Tkr	Snittbelopp	Snittbelopp	Snittbelopp	Totalt
Leasing	16 440	8 503	61	1 670 772
Kortkrediter	112	101	4	2 477 443
Blancolån	840	433	83	5 187 338

Tabell 1b Engagemang per produkttyp IKANO Finans A/S Danmark 2008-12-31 ²⁾

	5 största engagemang	20 största engagemang	Resterande engagemang	Engagemang
SEK Tkr	Snittbelopp	Snittbelopp	Snittbelopp	Totalt
Leasing	9 070	4 921	78	691 160
Kortkrediter	98	83	1	1 032 311
Blancolån	352	311	6	670 458

¹⁾ De bolag som fusionerades den 1 oktober 2008 ingår i sin helhet i alla tabeller. De bolag som fusioneras den 2 januari 2009, som beskrivs ovan, ingår ej i några siffror som redogörs för IKANO Bank SE men i vissa tabeller redogörs för dessa separat. I jämförelsesiffror för 2007 ingår inte fusionerade bolag.

Tabell 1c Engagemang per produkttyp IKANO Finans AS Norge 2008-12-31²⁾

	5 största engagemang	20 största engagemang	Resterande engagemang	Engagemang
SEK Tkr	Snittbelopp	Snittbelopp	Snittbelopp	Totalt
Leasing	7 721	3 565	50	519 633
Kortkrediter	83	76	2	853 690
Blancolån	108	94	11	7 082

Organisation

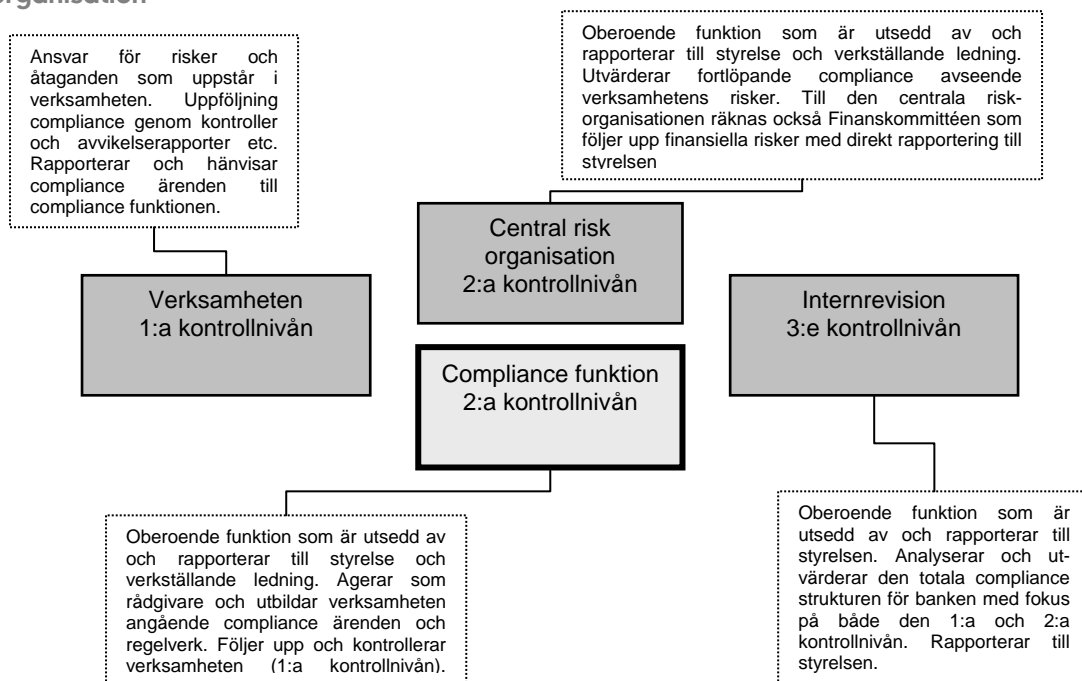
Riskhanteringen i IKANO Bank SE är uppbyggd så att olika typer av risker hanteras i olika steg och genom ett antal olika instanser som arbetar oberoende av varandra. Kontroll av risker sker i tre olika nivåer, se bild nedan.

Den centrala riskorganisationen beslutar, kontrollerar och följer upp riktlinjer till de enskilda kontoren utifrån styrelsens policies. Här ligger också ansvaret för att styrelsen får neutral och löpande information kring bankens riskhantering och regelefterlevnad. Den centrala riskorganisationen ansvarar också för

bankens kapitalutvärderingsprocess.

Merparten av riskkontrollen sker i den dagliga affärsverksamheten där respektive affärsområdeschef är fullt ansvarig att hantera de risker som uppkommer. Vidare har varje kontor en riskorganisation som kontrollerar, stödjer och utvecklar riskhanteringen för affärsverksamheten. Oberoende riskkontroller hanteras genom funktionerna för compliance och internrevision.

Riskorganisation

Riskhantering

Nedan beskrivs riskhantering i de enheter som ingår i IKANO Bank SE per 2008-12-31. Bankens tre produktområden inom utlåning hanteras på följande sätt:

Leasing

Leasing består i huvudsak av kontorsutrustning (minileasing) som leasas ut till företag. Leasingavtalen genereras i huvudsak av partners som säljer kontorsutrustning.

IKANO Bank Företag har med många partners haft ett mångårigt samarbete. I många fall finns återköpsavtal vid fallissemang av partnern samt restvärdesgaranti när leasingavtal löper ut. Verksamheten har koncentrerats på ett fåtal objektstyper, där det finns god intern kompetens kring andrahandsmarknader i de fall återköpsgarantier saknas.

Kreditvärdering sker genom upplysnings-

²⁾ Engagemang per produkttyp baseras på bokförda värden efter kreditreserveringar

bolagens scoring- och ratingmodeller samt sedvanliga kreditupplysningar. Limiter för större engagemang beslutas i de lokala kreditkommittéerna och de största går vidare till den centrala Risk Management ledningen. Uppföljning av limiter på partners och större engagemang sker årligen. Vid detta årsskifte har interna modeller tagits i bruk för löpande beräkning av risk, vilka baserar sig på Basel II:s metoder för avancerade modeller. Under 2009 kommer avsättning till befarade kreditförluster helt att basera sig på dessa interna modeller.

Operationella risker och affärsrisker är starkt begränsade då endast ett fåtal varianter av uppläggen inom minileasing förekommer. Systemen är specialanpassade för dessa upplägg och det finns sedan länge väl inarbetade rutiner.

Kortkrediter

Kortkrediter består av många små revolverande krediter som oftast har ett storecard med eller utan VISA branding kopplat till sig, samt en mindre stock factoring. Kortkrediter hanteras från kontoret i Älmhult. Krediterna genereras enbart genom de partners inom handel som IKANO Bank samarbetar med. Factoringdelen är en tilläggsprodukt för de partners som har en omfattande fakturering till företagskunder. Hela factoringstocken definieras enligt kapitaltäckningsreglerna som hushållskrediter.

Vid ansökningstillfället värderas samtliga kreditansökningar i statistiska modeller. Modellerna är både av typen ansökan scoring och beteende scoring. Samtliga modeller har sedan många år utvecklats, följts upp och justerats av bankens statistiker som finns i Älmhults riskorganisation. Sedan ett par år beräknas risken i de olika riskklasserna i balansen löpande fram med hjälp av interna

avancerade modeller enligt Basel II principen. Befarade kreditförluster bokförs löpande enligt dessa modeller.

Operationella risker och affärsrisker är starkt begränsade då endast ett fåtal varianter av upplägg med kortkrediter förekommer. IKANO Bank har egenutvecklade system som är optimerade för denna verksamhet samt finns det sedan länge väl utarbetade rutiner. De senaste åren har bedrägerier ökat i och med den ökade andelen kort med VISA branding. Under 2008 har IKANO Bank kompletterat transaktionskontrollerna med ett egenutvecklat system för uppföljning och hantering av bedrägerier. Under 2009 planeras att införa ett avancerat auktorisationssystem på alla transaktioner.

Blancolån

Blancolån är lån utan säkerheter till privatpersoner som hanteras av verksamheten i Älmhult. Försäljning av de olika blancolåneprodukterna sker genom olika typer av media i Sverige. Uppföljning av de olika försäljningskanalerna sker regelbundet. De flesta produkterna säljs med individuell prissättning där priset är en spegling av den riskklass som kunden tillhör vid ansökningstillfället.

Kreditbedömning och uppföljning av kreditrisk sker på samma sätt för Blancolån som för Kortkrediter.

Operationella risker och affärsrisker är starkt begränsade då kunderna hanteras likadant inom varje produkt. IKANO Bank har system som är utvecklade speciellt för denna verksamhet. Rutiner är sedan länge väl utformade för dessa standardiserade produkter. Det nya systemet för uppföljning och hantering av bedrägerier är även implementerat för Blancolån.

Risktyper

Den huvudsakliga riskexponeringen i IKANO Bank utgörs av kreditrisk, operativ risk samt affärsrisk. Banken utsätts också för likviditetsrisk och marknadsrisk som ränterisk, valutarisk och aktiekursrisk.

Kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken att en enskild motpart ej kan fullfölja sitt åtagande. Förutom i ovan beskrivna produktområden för utlåning har IKANO Bank även kreditrisk i likviditetsportföljen som består av posterna utlåning till kreditinstitut samt obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Placeringar avser overnightplaceringar, huvudsakligen i Handelsbanken samt enkla värdepapper i kreditinstitut och företag med god rating i enlighet med finanspolicyn.

Bankens hantering av kreditrisk syftar till att optimera kreditriskhanteringen utifrån den av styrelsen fastställda kreditpolicyn. Vad gäller likviditetsportföljen syftar kreditriskhantering till att alla placeringar håller en hög kreditkvalitet.

För information om definition av osäkra fordringar och metoder för nedskrivning, se Årsredovisningen.

Tabell 2 Branschfördelning Leasing och Factoring ³⁾

Mkr	IKANO Bank SE 2008-12-31	IKANO AS NO 2008-12-31	IKANO A/S DK 2008-12-31
Fastighets- och uthyrningsverksamhet	180	18	18
Parti- och detaljhandel	326	104	42
Byggverksamhet	61	15	194
Jordbruk, jakt och skogsbruk	2	15	3
Tillverkningsindustri	389	32	76
Hotell- och restaurangverksamhet	25	22	14
Transport och kommunikation	109	30	68
Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster	187	38	126
Andra samhällseliga och personliga tjänster	120	164	71
Utbildning	98	4	1
Finans och försäkring	29	4	
Övriga branscher	245	29	78
Summa	1 771	475	691

Operativ risk

Operativ risk definieras som risken för handläggningssfel samt fel i rutiner och system.

IKANO Bank har som internetbank ett starkt beroende av IT-system och telefoni. Uppföljning av inträffade incidenter och förbättring av tillgänglighet är prioriterade områden. Policies, riktlinjer och rutinbeskrivningar finns för att förebygga och skadebegränsa operativa risker. Hot och risker analyseras löpande. Årligen hålls sammanträden med ledningspersoner på de olika kontoren i riskfrågor, där de största riskerna värderas och hanteras i en handlingsplan. Nya produkter, partners och IT-system genomgår en riskvärdering som omfattar operativ risk. Den centrala riskorganisationen samordnar arbetet med operativa risker men för den operativa risken i affärsverksamheten ansvarar respektive chef. Målet är att minimera de operativa riskerna så att bankens kunder och övriga intressenter upplever att IKANO Bank har en hög säkerhet och tillgänglighet.

Affärsrisk

Affärsrisk definieras som risken att bankens intjänning försämras och inte räcker till för att täcka verksamhetens kostnader. Vid beräkning av affärsrisker omfattas ej kreditförluster och operativa risker. I affärsrisker ingår ryktesrisker som är risk för ekonomiska förluster orsakade av kunders, partners eller långivares negativa omvärdering av bankens varumärke. Ansvarig för affärsriskerna är respektive affärsområdeschef. Den största risken för oförutsedda intäktsbortfall för

banken är förlust av en stor partner inom leasing- eller kortverksamheten. Detta hanteras genom ett nära samarbete och regelbunden uppföljning av stora partners.

Marknadsrisker

Marknadsrisker definieras som risken att det verkliga värdet på ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. IKANO Bank exponeras för marknadsrisker i form av ränterisk och i begränsad utsträckning valutarisk och aktiekursrisk. Banken handlar varken för egen räkning eller för kunders räkning med värdepapper och finansiella instrument. IKANO Bank har därmed inget kapitalkrav enligt reglerna för marknadsrisker. Värdepapper innehas för att hålla tillräcklig likviditet och hålls med få undantag till förfall. Finansiella instrument innehas för att minimera positioner i affärsbalanser som uppkommer i utlånings- och inlåningsverksamheten till kunder. IKANO Bank har också en mycket liten aktiekursrisk avseende en option som tillhör en kapitalskyddad produkt med produktnamnet börskonto. Produkten kommer att vara helt avvecklad under 2009.

Ränterisk

Ränterisk är risken att marknadsvärdet på bankens fastförräntade tillgångar och skulder förändras då marknadsräntan varierar. Om löptiden och volymen för tillgångar och skulder inte är matchade kommer banken att ha en

3) Branschfördelning leasing och factoring baseras på bokförda värden efter reserveringar, ej utnyttjade krediter inkluderas ej

ränterisk. Enligt bankens finanspolicy ska ränterisker minimeras så att ränterisken endast i mycket begränsad omfattning kan påverka resultaträkningen.

I enlighet med Finansinspektionens föreskrifter mäts bankens ränterisker som den förändring av marknadsvärdet som uppstår om marknadsräntan stiger respektive sjunker med två procentenheter. Den maximala ränterisken för banken får inte överstiga två procent av bankens kapitalbas, enligt bankens finanspolicy. Banken begränsar även ränterisken separat för de placeringar respektive den upplåningsportfölj som finansfunktionen hanterar. Dessa mått innebär en indirekt begränsning av volym och räntebindningstider på bankens räntebärande placeringar samt totala nettoexponering. Per den 31 december 2008 uppgick ränterisken beräknat på två procentenheters parallell-förskjutning av avkastningskurvan till 7,0 mkr.

Valutarisk

Valutarisker uppstår då tillgångar, skulder samt derivatinstrument i utländsk valuta inte sammanfaller. Valutarisk finns på en mindre leasingstock i Euro samt en mindre del intäkter och kostnader som betalas i andra valutor än SEK. Valutarisken på leasingstocken i EUR har säkrats med ett lån i EUR. Övriga valutarisker är så små att säkring inte har bedömts vara meningsfull. I enlighet med bankens finanspolicy minimeras valutarisker genom att utestående positioner säkras så långt det är möjligt. Valutarisken mäts genom att beräkna värdeförändringen vid en förändring av samtliga valutakurser med 5 procent och får,

enligt finanspolicy, maximalt utgöra 0,2 procent av bankens kapitalbas. Per den 31 december uppgår valutarisken till 0,2 mkr, det vill säga 0,02 procent.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk definieras som risken att IKANO Bank inte kan fullgöra sina betalningar vid förfall.

Likviditetsrisken hanteras genom en god likviditetsplanering som bankens finansfunktion samordnar. Styrning och uppföljning sker mot bankens två likviditetsmått: primärlikviditet och sekundärlikviditet, som fastställs i förhållande till aktuell inlåningsvolym.

Med hjälp av primärlikviditet hanteras dagliga avvikelser mot planerad likviditetsnivå och utgör överskottslikviditet som finns tillgänglig med omedelbar verkan. Sekundärlikviditet utgör likvida placeringar samt säkra kreditlimiter och kan med kort varsel, högst tre bankdagar, frigöras för att täcka större avvikelser från likviditetsplaneringen.

Likviditetsprognoser, som utgör en del av likviditetsplaneringen, upprättas löpande i syfte att styra och kontrollera verksamhetens totala likviditet. Bankens upplåning säkerställs genom inlåning från allmänheten, lån från moderbolaget IKANO S.A., upplåning från kreditinstitut samt bankens eget certifikatprogram. Den långsiktiga planeringen syftar till optimal balans mellan ägarfinansiering, inlåning och utlåning där hänsyn tas till finansieringskostnader och riskfördelning.

Tabell 3 Räntebindning

Mkr	<3 mån	3-6 mån	6-12 mån	1-5 år	>5 år	Utan ränta	Totalt	Aterstående räntebindningstid i genomsnitt
Kassa	0	-	-	-	-	0	0	-
Utlåning till kreditinstitut	771	-	-	-	-	-	771	0,3 år
Utlåning till allmänheten	7 551	-	-	-	-	114	7 665	0,2 år
Leasingobjekt	1 513	17	35	106	0	-	1 671	0,4 år
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	149	35	40	-	-	-	224	0,3 år
Övriga tillgångar	-	0	-	-	-	288	288	0 år
Summa tillgångar	9 984	52	75	106	0	402	10 619	
Skulder till kreditinstitut	922	-	-	-	-	-	922	0,2 år
In- och upplåning från allmänheten	6 302	51	45	350	22	-	6 770	0,3 år
Emitterade värdepapper	269	-	-	-	-	-	269	0,1 år
Övriga skulder	784	-	-	21	-	808	1 613	0,1 år
Efterställda skulder	70	-	-	-	-	-	70	0,2 år
Eget kapital	-	-	-	-	-	975	975	0 år
Summa skulder och eget kapital	8 347	51	45	371	22	1 783	10 619	
Positioner som ej upptagits ovan								
Långa positioner, ränteswappar	82	15	46	291	13	-	447	1,9 år
Korta positioner, ränteswappar	-421	-5	-	-21	-	-	-447	0,2 år
Differens tillgångar och skulder inklusive positioner utanför balansräkningen	1 298	11	76	5	-9	-1 381	-	

Kapital

Vid beräkning av kapitalkrav enligt Finansinspektionens föreskrifter använder banken schablonmetoden för kreditrisk och basmetoden för operativa risker. IKANO Bank har alltid haft en kapitaltäckning som varit

långt över minimum krav. Soliditeten har alltid varit mycket hög. Banken har inga exponeringar att redovisa enligt lagen om stora exponeringar.

Tabell 4 Kapitalbas och kapitalkrav

Mkr	2008	2007
Kapitalbas		
Eget kapital, efter avdrag för föreslagen utdelning	1 089	728
Avgår:		
Immateriella tillgångar	-29	-13
Supplementärt kapital	70	-
Kapitalbas, netto	1 131	715
Kapitalkrav kreditrisk enligt schablonmetoden	584	408
Kapitalkrav operativ risk enligt basmetoden	131	79
Totalt kapitalkrav	715	487
Kapitaltäckningskvot	1,58	1,47
Kapitalkrav		
Kreditrisk enligt schablonmetoden		
Exponeringar mot stater och centralbanker	0	0
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter	0	0
Institutexponeringar	16	15
Företagsexponeringar	18	11
Hushållsexponeringar	536	374
Oreglerade poster	11	5
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	0	0
Övriga poster	4	2
Summa kapitalkrav för kreditrisker	584	408
Operativa risker		
Basmetoden	131	79
Summa kapitalkrav för operativa risker	131	79
Totalt minimikapitalkrav	715	487

Tabell 5 Kreditexponering ⁴⁾

Specifikation av exponeringar för kreditrisker 2008-12-31 Mkr	Total exponering	Kapitalkrav	Genomsnittligt exponeringsbelopp
Stater och centralbanker	18	0	11
Kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter	274	0	80
Institut	1 000	16	877
Företag	5 098	18	174
Hushåll	22 295	536	7 376
Oreglerade poster	127	11	90
Övriga poster	45	3	40
Totalt	28 858	584	8 648

Tabell 6 Återstående löptid fördelat på exponeringsklass ⁴⁾

Mkr	På					Utan löptid
	anfordran	<3 mån	3-12 mån	1-5 år	> 5 år	
Stater och centralbanker	-	2	-	-	-	16
Kommuner och därmed jämförliga samfälligheter samt myndigheter	-	47	74	154	-	-
Institut	784	152	44	18	2	-
Företag	4 868	76	73	80	-	-
Hushåll	13 382	554	1 071	3 323	1 876	2 088
Oreglerade poster	-	13	-	-	-	114
Säkerställda obligationer	-	-	-	-	-	-
Övriga poster	-	0	-	-	-	45
Summa kreditrisker	19 035	845	1 262	3 575	1 878	2 263

Tabell 7 Förändring av reserv för osäkra fordringar

Tkr	Reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar	Summa
Ingående balans 1 jan 2008	-	-77 722	-77 722
Fusion ackumulerade avskrivningar	-82	-370	-452
Årets nedskrivning	-	-21 682	-21 682
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	77	20	97
Utgående balans 31 dec 2008	-5	-99 754	-99 759

Kapitalutvärderingsprocessen

För fastställande av lagstadgade kapitalkrav gäller lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Reglerna bidrar till att stärka motståndskraften mot finansiella förluster och därigenom skydda bankens kunder. Reglerna innebär att bankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket för IKANO Bank omfattar kapitalkraven för kreditrisker och operativa risker. Dessutom omfattar kapitalkravet ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med bankens kapitalutvärderingspolicy. IKANO Bank har som mål att kapitaltäckningskvoten ska ligga över 1,40 det vill säga 40 procentenheter högre än lagstadgat kapitalkrav. Dessa 40 procentenheter utgör en extra marginal anpassad för bankens riskprofil, identifierade risker utifrån sannolikhet och

ekonomisk påverkan, stresstester, förväntad utlåningsexpansion, strategisk handlingsfrihet och omvärldsförändringar.

Översynen av bankens kapitalplanering är en integrerad del av arbetet med bankens årliga verksamhetsplan. Planen följs upp löpande under året. En övergripande riskanalys görs årligen. Banken har en kapitalbas om 1 130,8 mkr att jämföra med kapitalkravet om 714,6 mkr, vilket innebär en marginal om 58 procentenheter.

Enligt kapitalutvärderingen som fastställdes av styrelsen i oktober, efter den svenska fusionen, har IKANO Bank ett kapitalbehov brutto på 58 Mkr utöver Pelare I, den så kallade Pelare II. IKANO Bank har därmed per 2008-12-31 med tillägg av Pelare II en kapitaltäckningskvot på 1,46. Banken har således en mycket god kapitaltäckning som uppfyller såväl lagstadgade som internt ställda krav.

⁴⁾ Med exponeringar avses exponeringar i balansräkningen inklusive ej utnyttjade krediter och andra åtaganden efter reserv för kreditförluster